

Gdy skarga [o uchylenie wyroku sądu polubownego – wstawienie własne] opiera się na zarzutach naruszenia prawa materialnego, konieczne jest wykazanie jednej z kwalifikowanych cech tego naruszenia, do których zalicza się uchybienie praworządności lub zasadom współżycia społecznego w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c.). Wykazanie naruszenia prawa materialnego nie jest wystarczającą prawną przesłanką uwzględnienia skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 21 maja 2004 r.
III CK 60/03**

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Marian Kocon

w sprawie ze skargi Timo K. przeciwko Przedsiębiorstwu Doświadczalno-Produkcyjnemu „N.” sp. z o.o. w K. o częściowe uchylenie wyroku sądu polubownego, po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej w dniu 21 maja 2004 r., na rozprawie kasacji skarżącego od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 kwietnia 2002 r., sygn. akt [...]

I. oddala kasację;

II. zasądza od skarżącego na rzecz Przedsiębiorstwa Doświadczalno-Produkcyjnego „N.” sp. z o.o. w K. kwotę 1 000 (tysiąc) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Po ustaleniu wyrokiem wstępnym z dnia 17 lutego 1999 r., że umowa licencyjna zawarta pomiędzy Timo K. a Przedsiębiorstwem Doświadczalno-Produkcyjnym „N.” w L. jest

nieważna, że pomiędzy stronami istnieje stosunek zobowiązaniowy regulowany przez przepisy o nienależnym świadczeniu (art. 405-414 k.c.), a także stosunek zobowiązaniowy powstały wskutek naruszenia przez pozwanego art. 416 k.c., Sąd Polubowny – Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie wyrokiem z dnia 19 października 2000 r. orzekł o roszczeniach majątkowych i niemajątkowych powoda Timo K. Wyrokiem tym, między innymi, zakazał pozwanemu „N.” używania instalacji bliżej opisanej w pakiecie licencyjnym przekazanym przez powoda pozwanemu przez okres dwóch lat od dnia uprawomocnienia się wyroku, z tym że zakaz ten nie dotyczy usprawnień dokonanych przez pozwanego w toku uruchamiania produkcji odpieniaczy, które mogą być stosowane niezależnie od tej instalacji. Sąd Polubowny ustalił, że w wykonaniu (nieważnej, jak później ustalono) umowy powód przekazał pozwanemu pakiet know-how, obejmujący większość informacji niezbędnych do uruchomienia produkcji odpieniaczy. Sąd ten ustalił także, że spośród informacji składających się na pakiet licencyjny, za poufne know-how (tajemnicę przedsiębiorstwa) należy uznać schemat instalacji produkcyjnej. Uzasadniało to uwzględnienie żądania zakazu używania instalacji zbudowanej według schematu udostępnionego pozwanemu przez okres dwóch lat od uprawomocnienia się wyroku; Sąd Polubowny stwierdził, że względy słuszności przemawiają za tym, by zakaz ten trwał tak długo, aż schemat nie stanie się częścią domeny publicznej, nie dłużej jednak niż przez okres dwóch lat.

W skardze o uchylenie wyroku Sądu Polubownego powód wnosił o jego uchylenie w części dotyczącej oddalenia żądania orzeczenia zakazu używania instalacji na czas nieoznaczony oraz wyłączenia spod zakazu stosowania usprawnień instalacji wprowadzonych przez pozwanego.

Skargę tę Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie oddalił wyrokiem z dnia 28 września 2001 r. Analiza okoliczności sprawy i motywów orzeczenia Sądu Polubownego doprowadziła Sąd do przekonania o braku podstaw do uznania, by zachodziła przewidziana w art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. podstawa do uchylenia wyroku, bowiem nie uchybia on praworządności ani zasadom współżycia społecznego.

Stanowisko to podzielił Sąd Okręgowy w Krakowie, wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2002 r. oddalając apelację powoda. Akceptując ocenę prawną Sądu pierwszej instancji, Sąd Okręgowy stwierdził nadto, że linia produkcyjna została wybudowana przez pozwanego i brak jest podstaw do uwzględnienia skargi powoda „...idącej w kierunku przyznania mu prawa przysługującego właścicielowi”.

W kasacji od wyroku Sądu Okręgowego, w części właściwej dla przytoczenia podstaw kasacyjnych, zawarte zostało następujące sformułowanie:

„Zaskarżonemu wyrokowi zarzucam:

- rażące naruszenie prawa materialnego przez nieuznanie niematerialnego charakteru dobra, jakim jest know-how
- pominięcie zobowiązań, jakie dla Rzeczypospolitej Polskiej wynikają z ratyfikacji Porozumienia TRIPS w przedmiocie należytej ochrony know-how, a tym samym naruszenie art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.
- naruszenie przepisów postępowania przez nierozpoznanie zarzutów sformułowanych w apelacji”.

We wnioskach skarżący domagał się uchylenia wyroku Sądu Okręgowego oraz uchylenia wyroku Sądu Polubownego z dnia 19 października 2000 r. w przedmiocie oddalenia roszczenia powoda o zakazanie pozwanemu stosowania jego know-how na okres przekraczający 2 lata od uprawomocnienia się wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest rozpoznawana przez Sąd Najwyższy w granicach wyznaczonych przez jej podstawy (art. 393¹¹ § 1 k.p.c.).

Powołanie podstawy mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy naruszenia przepisów postępowania (art. 393¹ pkt 2 k.p.c.) wymaga wskazania przepisu, który został naruszony, uzasadnienia tego zarzutu oraz wykazania wpływu uchybienia na wynik sprawy. Niewskazanie przepisu postępowania, który – według skarżącego – miał zostać naruszony, jest w skutkach procesowych równoznaczny z niepowołaniem omawianej podstawy kasacyjnej (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1997 r., III CKN 13/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 127). W odniesieniu do kasacji w sprawie niniejszej oznacza to, że nie istnieje podlegająca rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy podstawa kasacyjna, o której mowa w art. 393¹ pkt 2 k.p.c.

Zauważyć trzeba, że brak tej podstawy w sprawie ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego ma szczególne znaczenie. Przesłanki skargi są enumeratywnie wymienione w

art. 712 § 1 k.p.c. **Gdy skarga opiera się na zarzutach naruszenia prawa materialnego, konieczne jest wykazanie jednej z kwalifikowanych cech tego naruszenia, do których zalicza się uchybienie praworządności lub zasadom współżycia społecznego w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c.). Wykazanie naruszenia prawa materialnego nie jest wystarczającą prawną przesłanką uwzględnienia skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.** Skuteczne zakwestionowanie rozstrzygnięcia oddalającego skargę (i apelację) wymaga zatem także powołania i wykazania naruszenia przez Sąd ostatnio wymienionego przepisu. W niniejszej sprawie Sądy uznały, że brak jest przesłanek, o których mowa w art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. (inne w ogóle nie wchodziły w rachubę). W kasacji nie postawiono zarzutu naruszenia tego przepisu, co oznacza, że stanowisko Sądu w omawianym zakresie nie zostało zakwestionowane.

Zarzucając Sądowi naruszenie prawa materialnego przez „nieuznanie niematerialnego charakteru dobra, jakim jest know-how” nie powołano żadnej normy prawa materialnego, która miała doznać naruszenia, ani nie wskazano formy naruszenia (błędna wykładnia i/lub niewłaściwe zastosowanie). Takie sformułowanie podstawy kasacji jest niedopuszczalne i powoduje niemożność jej rozważania przez Sąd Najwyższy.

Zarzut „pominięcia zobowiązań” wynikających z umowy międzynarodowej został sformułowany bez skonkretyzowania przez skarżącego podstawy kasacyjnej i bez określenia zarzucanej postaci naruszenia prawa. W zarzucie tym wymieniono jedyny powołany w ramach podstaw kasacji przepis – art. 87 (bez wskazania jednostki redakcyjnej) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Konstytucja w art. 87 ust. 1 wymienia źródła powszechnie obowiązującego w Polsce prawa, zaliczając do nich ratyfikowane umowy międzynarodowe. Przepis ten nie stanowi samodzielnej podstawy kasacyjnej. Prawidłowe powołanie takiej podstawy wymagałoby objęcia nią konkretnej normy prawnej wynikającej z umowy międzynarodowej (normy takie mogą mieć zarówno charakter materialnoprawny, jak i procesowy), ze wskazaniem zarzucanej postaci naruszenia oraz z uzasadnieniem podstawy tak skonkretyzowanej. Samo wymienienie postanowienia umowy międzynarodowej w ramach uzasadnienia ogólnej tezy, że czasowe ograniczenia zakazu stosowania know-how „narusza zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej wynikające z umowy międzynarodowej, a tym samym art. 87 Konstytucji”, nie odpowiada prawidłowemu (a tym bardziej – skutecznemu) powołaniu podstawy naruszenia prawa materialnego, o ile powołanie tej właśnie podstawy było intencją skarżącego.

Z omówionych względów kasacja podlegać musiała oddaleniu na podstawie art. 393¹² k.p.c., z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 108 § 1 k.p.c.

Źródło: Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego